

تئاتر فتح خرمشهر معرفی شدند. سیروس همتی، علی قاضی و عبدالله حلیات به عنوان اعضای هیات داوران بخش «میراث دفاع مقدس و گردشگری مقاومت» بیست‌وششمین جشنواره ملی تئاتر فتح خرمشهر معرفی شدند. ابوالقاسم غلام‌حیدر نیز مدیر بخش «میراث دفاع مقدس و گردشگری مقاومت» در این رویداد فرهنگی- هنری است و ۱۷ اثر در این بخش اجرایی شود.

باموضوع «ایده‌ناآجرا» باتدریس مجتبی‌رستمی‌فر، کارگاه «بازیگری» با موضوع «مهارت‌های شخصی بازیگری» با تدریس مجتبی‌رستمی‌فر و کارگاه «آیادقیق‌امی دانیم‌درام چیست؟» با تدریس مهرداد در بهراد در بیست‌وششمین جشنواره ملی تئاتر فتح خرمشهر برگزار می‌شود. در همین حال هیات داوران بخش «میراث دفاع مقدس و گردشگری مقاومت» بیست‌وششمین جشنواره ملی

حسین ذوالفقاری، دبیر بیست‌وششمین جشنواره ملی تئاتر فتح خرمشهر در گفت‌وگو با ایسنا، گفت: با آغاز بیست‌وششمین جشنواره ملی تئاتر فتح خرمشهر چهار کارگاه آموزشی با حضور استادان برجسته تئاتر از امروز تا دودم خرداد در خرمشهر و آبادان برگزار می‌شود. وی افزود: کارگاه «کارگردانی» باموضوع «فضا، زمان، اشیاء در تئاتر معاصر» باتدریس ارش دادگر، کارگاه «کارگردانی»

کارگاه‌های آموزشی جشنواره تئاتر فتح خرمشهر

وابستگی دردسرساز

دکتر نصیری فرد درگفت‌وگو با «جام جم» به بررسی آسیب‌های هوش مصنوعی در تحقیقات دینی پرداخت

دکتر نازی فرد
گروه هیات

اتکا به فناوری‌های نوین و ابزارهای جدید برای دستیابی به اطلاعات، از بخش‌های مهم زندگی بشر امروز شده است. هوش مصنوعی به عنوان یکی از این فناوری‌های نوپدید جایگاه ویژه‌ای در زندگی ما یافته است. به گونه‌ای که گاهی جای حضور نخبگان و کتاب را گرفته است. اما آیا این پدیده شگفت‌انگیز می‌تواند به همه نیازهای فکری و علمی بشر پاسخ بدهد؟ این پرسشی است که باید بدور از تعصب و تساهل به دنبال یافتن پاسخی درخورد برای آن باشیم.

حجت‌الاسلام دکتر عباس نصیری‌فرد، مدرس دانشگاه، نویسنده و کارشناس دین است. او علاوه بر پژوهش در حوزه تخصصی دانشگاهی و حوزوی چند سالی است که با ورود به عرصه هوش مصنوعی گام‌های جدیدی درعرصه علم برداشته است. نصیری‌فرد که مسئول نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه علمی- کاربردی کشور است، با همکاری جمعی از اساتید دانشگاه صنعتی شریف و امیرکبیر در یک گروه تحقیقاتی به مسأله هوش مصنوعی در دو عرصه ابزارها و مبانی می‌پردازد. او امیدوار است هوش مصنوعی در خدمت تمدن اسلامی و پیشرفت ایرانی در آید. «جام جم» در گفت‌وگو با دکتر نصیری‌فرد با بررسی نقش و جایگاه هوش مصنوعی به عنوان عرصه نوپدید در زندگی بشر امروز، به یکی از آسیب‌های آن یعنی ارائه اطلاعات مخدوش در حوزه دین، آیات و روایات پرداخته است، مسأله‌ای که می‌تواند در چند سال آینده جامعه ما را با پدیده جعل حدیث و انحراف فکری مواجه کند.

راهکاری پیشنهاد می‌کنید و چه توصیه‌ای به نهادهای دینی و حوزوی دارید؟

هوش مصنوعی یک تیغ دولبه است که در درازمدت می‌تواند آثار مفید یا سوئی بر فضای فکری جامعه بگذارد. قطعاً برای رهایی از آسیب‌های احتمالی استفاده مردم از هوش مصنوعی باید حوزه و دانشگاه در کنار یکدیگر وارد میدان شوند و در طول یکدیگر باشند. متعقدم حوزه باید در مبانی و لایه‌های عمیق هوش مصنوعی وارد شود و مسائل مربوط به ابزارها را به دانشگاهیان متخصص واگذار کند.

حوزه باید مباحث مربوط به معرفت‌شناسی، مبانی فلسفی، مبانی اخلاقی و مبانی انسان‌شناختی هوش مصنوعی را در نظر بگیرد و محققان خود را به پژوهش در این رابطه تشویق کند. حوزه‌های علمیه باید در چگونگی شکل‌گیری و توسعه هوش مصنوعی در کشور نظریه‌و سناریو داشته باشند. متأسفانه اکنون هوش مصنوعی در کشور مارها شده است، چت‌بات‌های موجود یا ساخت آمریکا هستند یا چین و کاربران عادی و به‌خصوص جوانان با اشتیاق آن‌ها استفاده می‌کنند. آن‌ها بدون آن‌که به آسیب‌های احتمالی استفاده مداوم و همه‌جانبه از هوش مصنوعی توجه کنند، در همه حوزه‌ها به هوش مصنوعی پناه می‌برند. از این منظر، این پدیده جهانی و نوظهور ممکن است در آینده‌ای نزدیک چالش‌های فکری زیادی برای جامعه ایجاد کند زیرا جوانان بدون مراجعه به منابع اصلی و کتاب‌های دینی، هوش مصنوعی را باور کرده و آن را می‌پذیرند. در شرایطی‌که اطلاعات داده‌ها به هوش مصنوعی به‌خصوص در حوزه معارف دینی بدون نظارت در اختیار مردم قرار گیرد باید منتظر رخ‌دادن انحراف فکری حاصل از بی‌توجهی به محتوایی که مردم از هوش مصنوعی دریافت می‌کنند باشیم. این‌که مردم محتای فتوای فقهی خود را به جای مراجعه به کتب رساله‌عملیه در منابع فقهی مراجع تقلید از هوش مصنوعی دریافت کنند، ممکن است با وقوع اشتباه و خطای احتمالی هوش مصنوعی این بعد از زندگی مردم تحت‌تأثیر الشعاع قرار گیرد.

ورود هوش مصنوعی بدون نظارت و هدایت منابع آن توسط هوش واقعی انسانی به همه عرصه‌های زندگی، می‌تواند سبک زندگی مردم را تغییر دهد. من متعقدم نگاه مصرف‌گرایانه به هوش مصنوعی خطای بزرگی است. این پدیده نباید اخلاق اجتماعی و فردی ما را تغییر دهد. جامعه ایرانی یک جامعه دین‌محور و مذهبی است. نباید زندگی دینی مردم را به آن واگذار کنیم. حوزه باید وارد عمل شود و محتوای مورد نیاز را در اختیار این دنیای جدید قرار دهد، زیرا در صورتی‌که وارد عمل نشود ممکن است هنجارها و نا‌هنجارها جای یکدیگر را بگیرند.

«دست انسانی واقعی» به آن بکشد و سپس آن را عرضه کند. در غیر این صورت، هوش مصنوعی در آینده، نظام علمی جهان را مختل خواهد کرد. یعنی اگر ما صادرصد به هوش مصنوعی اعتماد کنیم، در آینده، تمام رشته‌های علمی دانشگاهی‌مان از بین خواهد رفت.

یکی از مشکلاتی که هوش مصنوعی ایجاد خواهد کرد از بین رفتن خلاقیت حرفه‌ای است.

کامل‌الدرست است. پرامپت نویسی (Prompt Engineering) دقیقاً همان چیزی است که به آن اشاره می‌کنید. یعنی دستور دادن به هوش مصنوعی و این‌که چگونه به آن دستور بدهیم تا از ارائه اطلاعات نادرست جلوگیری شود، بسیار مهم است و این خود یک تخصص به‌شمار می‌رود. امروزه کارگاه‌های پرامپت‌نویسی برگزار می‌شوند و نشان می‌دهند که این موضوع چقدر در خروجی‌های هوش مصنوعی تأثیرگذار است. متأسفانه، جامعه ما هنوز به‌طور کامل با نحوه استفاده از هوش مصنوعی آشنا نیست و بیشتر بر مبانی متن و دستورات ساده عمل می‌کند. این در حالی است که پرامپت‌نویسی، ادبیات خاص خود را دارد و برای جلوگیری از خطاهای هوش مصنوعی، بسیار حیاتی است. بنابراین، این حرف همچنان پابرجاست که نباید به‌طور کامل به هوش مصنوعی اعتماد کرد. اگر بخواهیم ضرب‌خطی از هوش مصنوعی را در تولیداتش کاهش دهیم، یکی از مؤثرترین راه‌ها، تسلط بر پرامپت‌نویسی است.

اجازه دهید به همان محور قبلی برگردیم. با وجود برخی موسسات حوزوی که در زمینه هوش مصنوعی فعالیت می‌کنند، همچنان شاهد استفاده عموم مردم از نرم‌افزارهای غربی برای جست‌وجوی منابع دینی هستیم. برای رهایی از آسیب‌های فکری و مذهبی این پدیده نوظهور در آینده چه

دقیق یا قابل اعتماد نیستند، زیرا هوش مصنوعی در واقعیت فقط داده‌های موجود را بازآرایی می‌کند. بنابراین، به جای اعتماد کامل به هوش مصنوعی، باید از آن به عنوان یک ابزار مکمل استفاده شود. علم بشری و دانش انسانی همچنان نقش اصلی را در تفسیر نتایج هوش مصنوعی و تصحیح خطاهای احتمالی آن دارند. در آینده، بایشرفت فناوری و بهبود روش‌های آموزش، شاید بتوان به کاهش سوگیری داده‌ها و افزایش دقت هوش مصنوعی امیدوار بود، اما در حال حاضر، وابستگی کامل به هوش مصنوعی در حوزه‌های علمی، دینی و پزشکی بسیار خطرناک است.

این نگرانی برای همه علوم وجود دارد. ایلان ماسک که یک سرمایه‌گذار بزرگ در حوزه هوش مصنوعی است، چندی پیش گفت: «نگرانی ما این است که در آینده هوش مصنوعی بر انسان حاکم می‌شود یا انسان بر هوش مصنوعی.» متعقدم که اگر انسان هوشمندانه از هوش مصنوعی بهره‌برد و با ادبیات و زبان آن آشنا شود، می‌تواند از این فناوری به عنوان فرصتی در آینده زندگی بشر استفاده کند و بر آن تسلط یابد.

برای مقابله با چالش سوگیری داده‌ها و افزایش دقت و قابلیت اطمینان هوش مصنوعی، چه راهکارهایی پیشنهاد می‌کنید؟ آیا نیاز به مقررات و نظارت‌های جدید است؟

یکی از فرضیه‌ها درباره هوش مصنوعی این است که در هیچ شرایطی نباید آن را بدون حضور هوش واقعی و انسانی رها کرد. به این معنا که تمام خروجی‌ها و تولیدات محتوایی هوش مصنوعی باید با نگرش و هوش انسانی تکمیل شود. یعنی یک موسیقی، ملودی، تصویر یا یک متن که هوش مصنوعی تولید می‌کند، نباید به‌طور کامل مورد اعتماد قرار گیرد بلکه باید فردی که در زمینه مورد نظر تخصص دارد، آن را ویرایش و بازبینی کند و یک

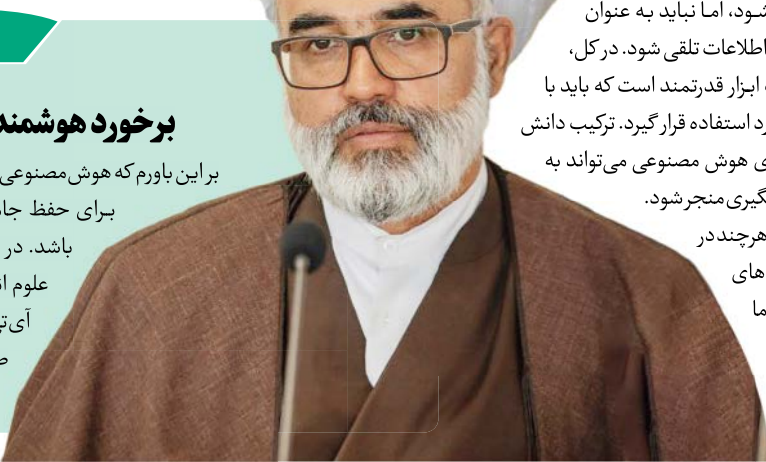
برش

برخورد هوشمندانه با هوش مصنوعی

بر این باورم که هوش مصنوعی می‌تواند عرصه وحدت عملی حوزه و دانشگاه برای حفظ جامعه ایرانی از خطرات احتمالی این پدیده باشد. در همه دنیا این اتفاق رخ داده و اندیشمندان علوم انسانی و دانشمندان حوزه هوش مصنوعی و آی‌تی کنار یکدیگر قرار گرفته و به سناریونویسی و طراحی دنیای جدید پرداخته‌اند. در همه دنیا علوم انسانی حرف اول را می‌زند، حتی اگر پای

این مسأله فقط به شخصیت‌های سیاسی و تاریخی محدود نمی‌شود. یکی از مشکلاتی که این روزها با آنماواجهیم، استفاده کاربران هوش مصنوعی از آن در استخراج آیات و روایات است. تجربه ثابت کرده که برخی از اطلاعات ارائه شده توسط هوش مصنوعی مخدوش است. این مشکل در آینده چه مشکلاتی پدید می‌آورد؟

هوش مصنوعی ممکن است در سایر زمینه‌ها مانند تفسیر آیات قرآن یا احادیث، اشتباهات فاحشی مرتکب شود، چرا که داده‌های اولیه ناقص یا دارای سوگیری، بر خروجی آن اثر می‌گذارد. حتی در مواردی که هوش مصنوعی به نظر می‌رسد اطلاعات جدیدی تولید می‌کند، این اطلاعات لزوماً

هوش مصنوعی (AI) هر چند در

تولید محتوایشرفت‌های

چشمگیری داشته، اما

همچنان نیازمند

نظارت و هدایت

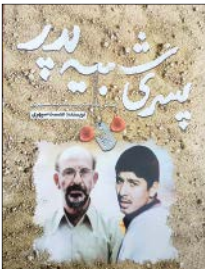
انسانی است.

قفسه

«پسری شبیه پدر» در بازار کتاب

کتاب «پسری شبیه پدر» کتاب زندگی‌نامه شهید محمد سپهری که حجت‌الاسلام علیرضا پناهیان او را استاد اخلاق خود می‌دانست، منتشر شد.

این کتاب را عصمت سپهری درباره زندگی برادر شهیدش محمد سپهری نوشته که توسط انتشارات صریح در ۸۶ صفحه منتشر شده است. نویسنده که هم فرزند شهید است و هم خواهر شهید، نوشت: ابتدا خواستم در مورد شهدایی چون شهید محمد حسین فهمیده و بهنام محمدی که در نوجوانی برای حفظ اسلام و کشور پای به معرکه جنگ و دفاع مقدس گذاشته و از جان‌شان گذشته و به مقام رفیع شهادت نائل شدند، بنویسم اما پس از بررسی‌های مختلف به این نتیجه رسیدم که می‌بایست نوشتن را ابتدا از شهدایی که کنار خودم بودند و با آنها زندگی کردم، شروع کنم. لذا با استفاده از خاطرات زیسته خودم و خانواده و ویژه مادر گرانقدرمان، دوستان و هم‌زمان برادر شهیدم، محمد سپهری که شباهت بسیاری با پدر شهیدم داشت، مطالبی را به رشته تحریر درآوردم.

آموزش روایت‌گری فرهنگی و پادکست موزه‌ای

امیر خوراکیان، رئیس کتابخانه و موزه ملی ملک، از برگزاری دوره آموزشی «پادکستر شو موزه» به مناسبت هفته میراث فرهنگی خبر داد. خوراکیان با اشاره به اهمیت روایت‌گری در موزه‌ها گفت: این دوره آموزشی با هدف توانمندسازی علاقه‌مندان به روایت‌گری فرهنگی و تولید محتوای صوتی، به صورت رایگان در محل کتابخانه و موزه ملی ملک برگزار می‌شود. فراگیران در قالب جلسات تئوری و عملی، به صورت تیمی، مهارت‌های لازم برای تولید پادکست موزه‌ای را فرا خواهند گرفت. وی افزود: در این دوره، مباحثی همچون مبانی روایت‌گری و پادکست موزه‌ای، شبکه‌سازی و تیم‌سازی، روایت‌گری خلاق، قصه‌گویی برای موزه، آشنایی با تجهیزات و ابزارهای ضبط و انتشار پادکست، صداسازی و مراحل تولید پادکست به شرکت‌کنندگان آموزش داده می‌شود. روایت‌گری خلاق و انتشار آن در قالب پادکست، می‌تواند تجربه‌ای نوین و تأثیرگذار برای بازدیدکنندگان موزه‌ها ایجاد کند.

ادبیات

جایزه شعر «ساعد باقری» فراخوان داد

فراخوان نخستین دوره جایزه شعر «ساعد باقری» منتشر شد. این جایزه توسط کانون ادبی آیینه در شهر یومره برگزار خواهد شد.

در متن فراخوان جایزه ساعد باقری آمده است: انجمن ادبی مستقل آیینه در نظر دارد

به‌یاسداشت یک عمر فعالیت‌استاد «ساعد باقری» در حوزه‌های ادبی، آموزشی، پژوهشی، موسیقی و رسانه و به بهانه گرامیداشت شعر فارسی که گنجینه‌ای ناتمام و غنی در فرهنگ ایرانیان است، جایزه شعری را با عنوان و نام استاد ساعد باقری به صورت سالانه برگزار کند.

علاقه‌مندان در هر رده سنی از ۱۵ اردیبهشت می‌توانند اثر ۳۰۰ را در موضوع و قالب آزاد تا ۴ تیرماه از طریق وبسایت رسمی جایزه به آدرس saadaward.ir به‌دیرخانه بفرستند. مراسم پایانی این جایزه ۱۳ شهریورماه همزمان با روزاروز استاد ساعد باقری برگزار خواهد شد. عبدالمهدی نوری، دبیری این جایزه را برعهده دارد و محمد سلمانی، اسماعیل امینی، هرمز علیپور، کبری موسوی قهقرخی و حمیدرضا شکاری داوران نهایی جایزه هستند.

نوا

یک آلبوم موسیقی به یاد شهدای خدمت

آلبوم «روایت سمفونیک پرواز اردیبهشت» به آهنگسازی امیرحسین سمعی و به مناسبت نخستین سالگرد شهادت شهدای خدمت، شامگاه دوشنبه رونمایی و اجرا شد.

این آلبوم شامل شش قطعه موسیقی است. این قطعات متناسب با مراحل مختلف شهادت شهدای خدمت از قبیل لحظه سقوط هلیکوپتر، مراسم تشییع، شهدای خدمت و خدمتگزاری و مردمداری سروده و آهنگسازی شده است.

در این مجموعه اجرای روایت برپایه شعر انجام شده و موسیقی‌ها براساس این روایت شاعرانه شکل گرفته است. شعرهای این مجموعه از سروده‌های علی محمد مودب، محمد مهدی سیار، میلاد عرفانپور و رضایزدانی است. این مجموعه روایت سمفونیک پرواز اردیبهشت (آواهایی برای شهدای خدمت) است. در این اجرا حسین یارسافر رهبر ارکستر، امین غفاری کنسرت مایستر، سیدمصطفی بانیان مدیر ارکستر و آرمان مهربان ارکستر تاورود دستیار آهنگساز است.

